

AKTUELNO: 4. februar 2021. " Svetski dan borbe protiv raka

04.02.2021

„JA SAM " JEDAN OD VAS,
JA HO"U " ZAJEDNO!"

ZAJEDNO IMAMO VE"TI UTICAJ!

ZAJEDNO MO"EMO POSTI"TI ONO " TO "ELIMO: SVET U ZDRAVLJU, BEZ RAKA!

Svetska zdravstvena organizacija

i Me"unarodno udru"enje za borbu protiv raka

obelevavaju Svetski dan borbe protiv raka svakog 4. februara. "Ja sam, ja ho"u" " slogan je trogodi"nje kampanje koja je pokrenuta 2019. godine, kojom se podse"ta da pojedinac i zajednica mogu da doprinesu smanjenju globalnog optere"jenja malignim bolestima. Slogan ovogodi"nje kampanje ima za cilj da nas podseti na mo" zajednice i snagu timskog rada. Prema poslednjim procenama Svetske zdravstvene organizacije i Me"unarodne agencije za istra"ivanje raka, obolevanje od malignih bolesti u svetu je poraslo na 19,3 miliona ljudi i registrovano je 9,9 miliona smrtnih slu"ajeva od svih lokalizacija malignih tumora u 2020. godini. Tokom "ivota, jedan od pet mu"karaca i jedna od "est "ena "te oboleti od raka, a jedan od osam mu"karaca i jedna od jedanaest "ena "te umreti od nekog oblika maligne bolesti.

Pove"ano optere"enje rakom

je posledica nekoliko faktora, od kojih su najzna"ajniji ukupan porast stanovni"tva i produ"eno o"ekivano trajanje "ivota, ali i promena u"estalosti odre"enih faktora rizika raka povezanih sa socijalnim i ekonomskim razvojem.

"

U Srbiji je tokom

2018. godine od svih malignih tumora obolelo 41.661 osoba (22.066 mu"karaca i 19.595 "ena). Iste godine od raka je umrlo 21.607 osoba oba pola, 12.174 mu"karca i 9.433 "ene. Vode"i uzroci obolevanja i umiranja od raka u na"joj zemlji gotovo su identi"ni vode"im uzrocima obolevanja i smrtnosti od malignih tumora u ve"tini zemalja u razvoju. Mu"karci u na"joj sredini najvi"je su obolevali od raka plu"ta, kolona i rektuma i prostate. Kod "ena maligni proces je naj"e"i"te bio lokalizovan na dojci, plu"tima, kolonu i rektumu i grli"tu materice.

"

Srbija se prema procenama

Me"unarodne agencije za istra"ivanje raka svrstava me"u 40 zemalja Evrope u grupu zemalja sa srednjim rizikom obolevanja (nalazi se na 12. mestu) i visokim rizikom umiranja od malignih bolesti u Evropi (na drugom mestu odmah posle Ma"arske).

"

Prevenција malignih bolesti

ima ogroman javnozdravstveni potencijal i predstavlja najefikasniji pristup u kontroli malignih bolesti, jer je na pribli"no dve tre"tine faktora rizika koji su odgovorni za nastanak raka mogu"te uticati, menjati ih ili ih potpuno eliminisati. "Eak 40% malignih bolesti mo"e biti izbegnuto jednostavnim merama: prestankom pu"jenja, ograni"enim konzumiranjem alkohola, izbegavanjem suvi"nog izlaganja Suncu, zadr"avanjem prose"ne

težine, konzumiranjem zdrave hrane, vježbanjem, kao i zaštitom od infekcija koje se mogu razviti u rak. Ukoliko do bolesti ipak dođe, njen je ishod moguće poboljšati ranim otkrivanjem, adekvatnim lečenjem i rehabilitacijom uz odgovarajuće palijativno zbrinjavanje.

Zavod za javno zdravlje Vranje kontinuirano radi na prevenciji malignih bolesti kroz promotivno-edukativne aktivnosti, i koordinaciju zdravstveno vaspitnog rada zdravstvenih ustanova sa teritorije Pčinjskog okruga. Sve ove aktivnosti usmerene su pre svega na afirmaciju zdravih stilova života i informisanju stanovništva o prepoznavanju ranih simptoma i znakova malignih bolesti, kao i na njihovom osnaživanju da preuzmu odgovornost za sopstveno zdravlje i da se na vreme jave lekaru radi kontrole zdravlja, rane dijagnostike i pravovremenog lečenja.

Â

Centar za promociju zdravlja

Zavod za javno
zdravlje Vranje